

VEÐRIÐ KRING FLOGVØLLIN Í VÁGUM

Dagfesting: 13. august 2022 & 13. september 2022

Staður: Tornið á fløgvøllinum

Heimildarmaður: Kári Mikkelsen, AFIS-operatørur

Viðtal við: Hanus Kjølbro

SEPTEMBER 2022

VEÐURSTOVA FØROYA

Innihald

Um flogvøllin	3
Veðrið og flúgvíng	4
Mjørki – mjørkaættir.....	5
Turbulensur.....	6
Mjørki og tubulensur – roknað upp ætt fyrí ætt	10

Um flogvöllin

Flogvöllurinn í Vágum er á einum eiði í millum Sørvág og Sørvágsvatn. Byggin Sørvágur er ein lítlan kilometur frá vestara enda á flogbreytini, meðan eystari endi á flogbreytini er byggdur oman at vatninum. Tey vestaru innflúgvingarljósini standa oman í móti bygðini; tey eystaru innflúgvingarljósini standa á grótfylling, sum er løgd út í vatnið.

Byggin Vatnsoyrar er umleið 1700m metrar í ein landnyrðing úr torninum – byggin Miðvágur er umleið 4000 metrar í ein landsynning úr eystara enda á flogbreytini.

Mynd 1 Kort av flogvøllinum og økinum kring flogvøllin.

Av flogvøllinum og í ein útnyrðing (330°) er Sørvágsfjørður. Báðumegin fjørðin eru fjøll, sum hava ávirkan á flogferðsluna – serliga turbulens.

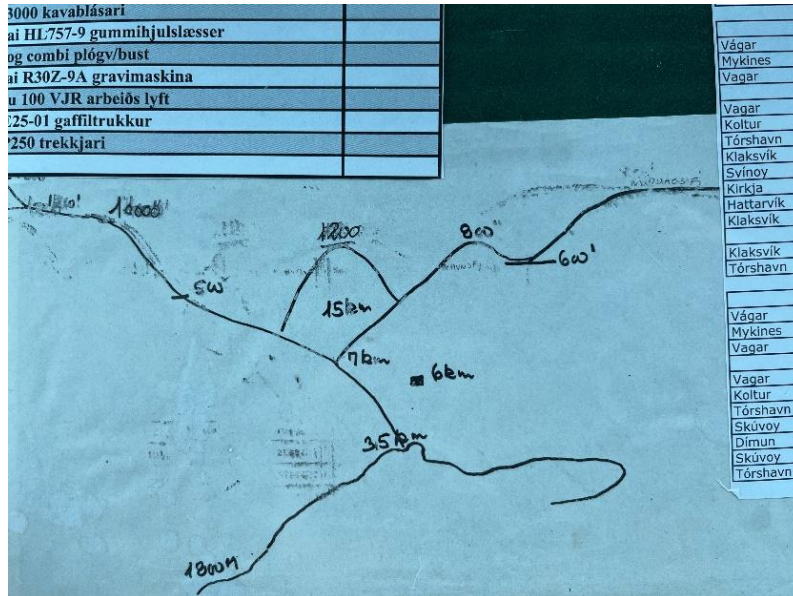
Á norðara armi á Sørvágsfirði eru: Vørðufelli (284m), Eindalsfjall (449m), Vatndalsfjall (514m), Rustin (482m) og Berinartindur (524m).

Á syðra armi á Sørvágsfirði og allan vegin til Bøsdalafoss eru Høgafjall (515m), Bolaflouttur (458m), Nónfjall (367m), Suðuri á Fjalli (305m) og Borgarheyggjur (252m)

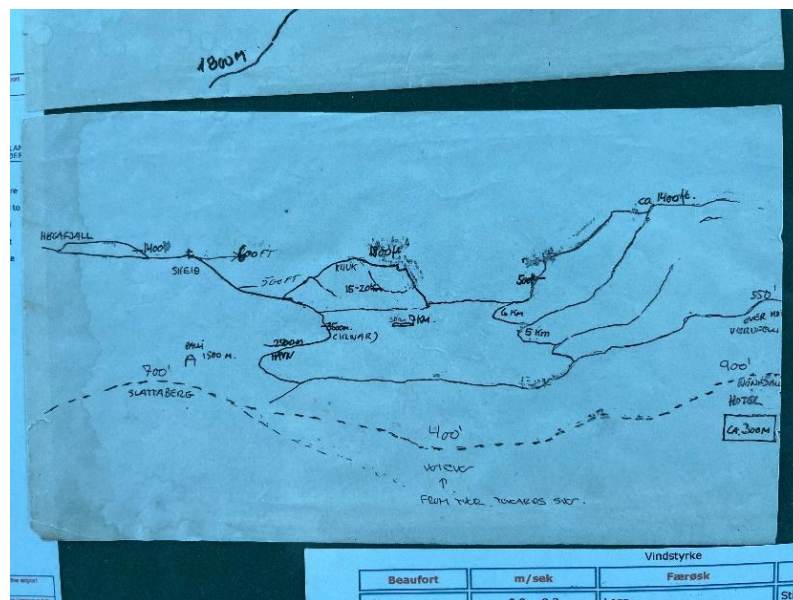
Flogbreytin, sum er 1799 metrar til longdar, gongur í 120° og 300° , sum er eysturhallur landsynningur og vesturhallur útnyrðingur. Tó verður hann í dagligari talu umtalaður av fólki, sum hava tilknýti til flogvøllin, sum liggjandi í landsynning og útnyrðing.

Tornið við flogbreytina er sett nær norðana/vestara enda á flogbreytini. Útsýnið er gott úr torninum allan vegin runt.

Flogvøllurin í Vágum er einasti flogvøllur í Føroyum.

Mynd 2: Útsýnið í landsynning, innflúgvinn inn yvir vatnið. Tekning.

Mynd 3 Útsýnið í útnyrðing, innflúgvinn inn eftir Sørvágsfirði. Tekning.

Veðrið og flúgvinn

Líka síðan flogvøllurin varð bygdur, hevur veðrið verið ein avbjóðing – bæði tá ið ikki er flúgvandi, tí vindurin er ov nógvur, og tá ið toka er, og sýnið er lítið ella einki.

Tá ið nógvur vindur er, kann vera turbolensur, meðan flogið verður inn til landing ella farið verður uppfrá. Meiri turbolensur á onkrari ætt enn á aðrari, og so er tað ymiskt hvussu er tá

ið lent verður ella farið verður avstað í útnyrðing ella í landsynning. Eisini kann vera síðuvindur – er ov nógvur, lenda flogførini ikki.

Sama er við mjørka (*toku*). Á onkrari ætt er meiri toka enn á aðrari ætt. Mjørki hevur ofta verið orsök til seinkingar og/ella avlýsingar.

Mynd 4: Kári Mikkelsen

At fáa greiði á hesum, setti undirritaði seg í samband við Kára Mikkelsen (**KM**), sum hevur arbeitt í torninum á flogvøllinum í Vágum síðan 1996. Hann hevur samband við flogførini, sum koma og fara, eygleiðir veðrið, og er í aðrar mátar maðurin á jørðini fyri flogskipararnar, sum annaðhvørt eru á veg upp ella skulu lenda.

Við til samrøðuna í torninum við **KM** hevði eg spurnarblað – til allar 8 høvðusættirnar skal greiða fáast á hesar spurningar:

- Er vindurin javnur ella ójavnur (*turbolensur*) á ættini
- Er meira vindur í ættini enn aðrastaðni – ella øvugt
- Er ættin vát – t.e. regn, tá ið turt er aðrastaðni – og øvugt
- Er hetta mjørkaætt? (*mjørki*)
- Er ættin vanlig ein góð ætt ella ein ring ætt

So hvørt eg spurdi somu spurningarnar ætt fyri ætt, varð svarið skrivað undir spurninginum. Spurningar og svar og aðrar viðmerkingar síggjast aftast í hesum skjali.

Fyrst er ein samandráttur frá samrøðuni um mjørka- og turbulensættir.

Mjørki – mjørkaættir

Ættin við mesta mjørkanum er útsynningur. (*nær er mesti mjørkin – og nær er ikki mjørki á útsynningi – vetur/summar – hátrýst/lágtrýst?*)

Ættirnar báðumegin útsynning – t.e. sunnan og vestan – eru ikki líka ringar til toku, tó at tað meiri enn so kemur fyri. Fyri at mjørki skal vera á suðuri og vestri, velst um veðrið í Føroyum er ávirkað av há- ella lágtrýsti (*høgum ella lágum barometri?*)

Ættirnar úr landnyrðingi (*ella norði?*) niður í landsynning hava ikki verið roknaðar sum mjørkaættir á flogvøllinum, tó at tað er komið fyrri viðhvørt. Ein broyting hevur tó verið tey seinastu árin, at tað kann vera mjørki á hesum ættum. Teir í torninum hugsa, um broytingar í veðurlagnum eru atvoldin til hetta.

Turbulensur

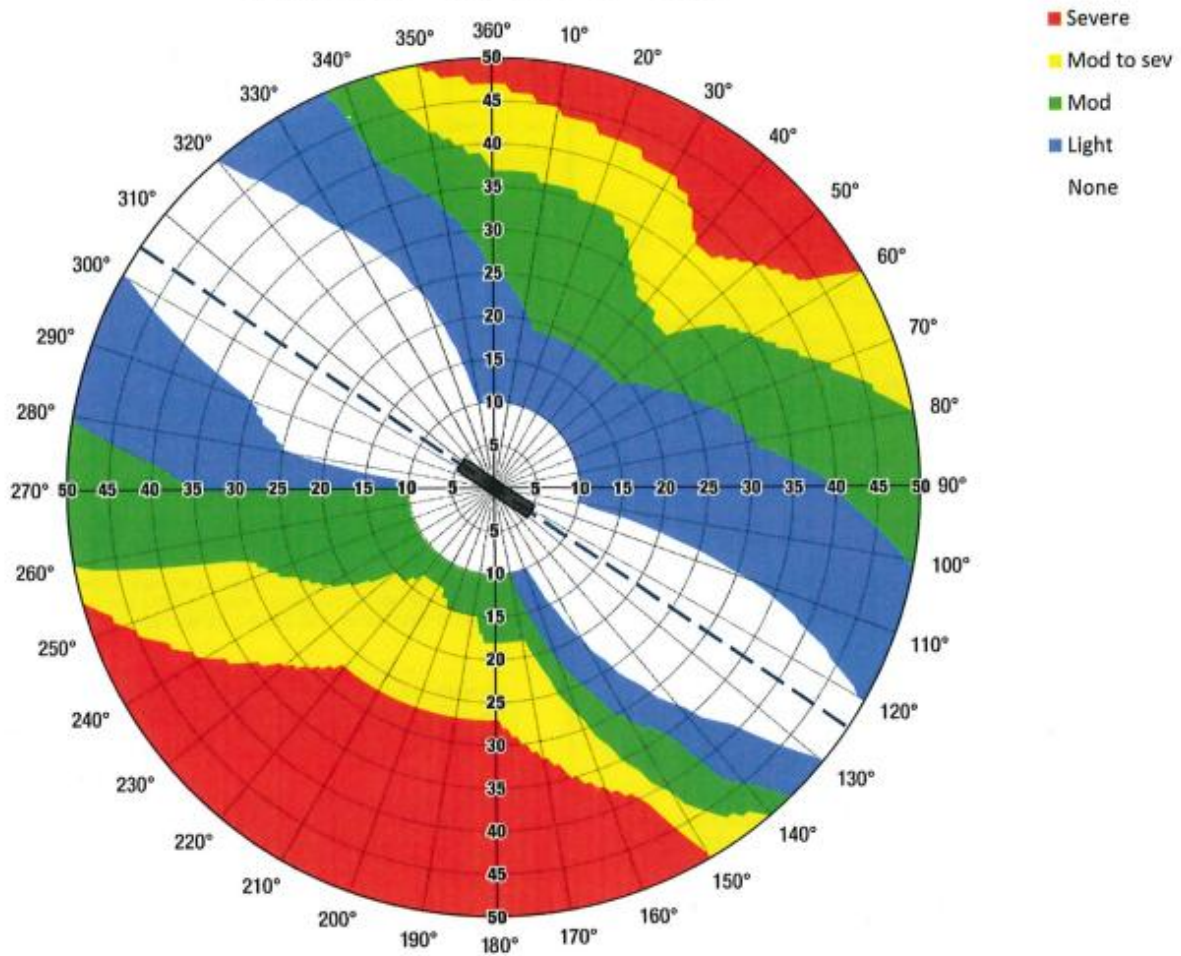
Ættirnar við mesta turbulensinum eru tær, sum eru vinkulrættar, ella nær við vinkulrættar, inn á kósina hjá flogfórunum, tá ið tey annaðhvørt fara uppfrá ella lenda. Bæði tað, at tað er síðuvindur, og at vindurin kemur oman eftir fjallasíðunum gera veðurviðurskiftini turbulent.

Ættirnar, sum eru eftir vøllinum, ella nær við, hava ikki nógvan ella ongan turbulens við sær.

Flogskiparar hjá Atlantic Airways hava útfrá royndum í sambandi við fráferð og komu skrásett, hvussu turbulensur er á ymsu ættunum við ymsri vindferð.

Trý kort eru gjørd, har sum turbulensur er merktur við reyðum (*severe turbulence*), gulum (*moderate to severe turbulence*), grønum (*moderate turbulence*), bláum (*light turbulence*) og hvítum liti (*no turbulence*).

ARR RWY 12 – DEP RWY 30 – Cat M.

RESTRICTIONS - RWY CLOSED	Regardless of aircraft performance, wind speed and velocity, RWY in use will be closed for approach and departure if the airport Turbulence Warning Indicator System (TWI) and/or the windroses indicate severe turbulence.
------------------------------	---

Figure 5: Turbulensur, tá ið flogið verður inn eftir Sørvágsfirði í sambandi við landing (í 120°), og tá ið farið verður á flog út yvir vatnið (eisini í 120°). Vindurin er í knútum (fjórðingar um tíman). Mesti turbulensur er á útsynningi (215°), tá ið vindferðin er 13 m/s ella meira, og á landnyrðingi (40°), tá ið vindferðin er 16 m/s ella meira. Eingin turbulensur er, tá ið ættin er eftir vøllinum.

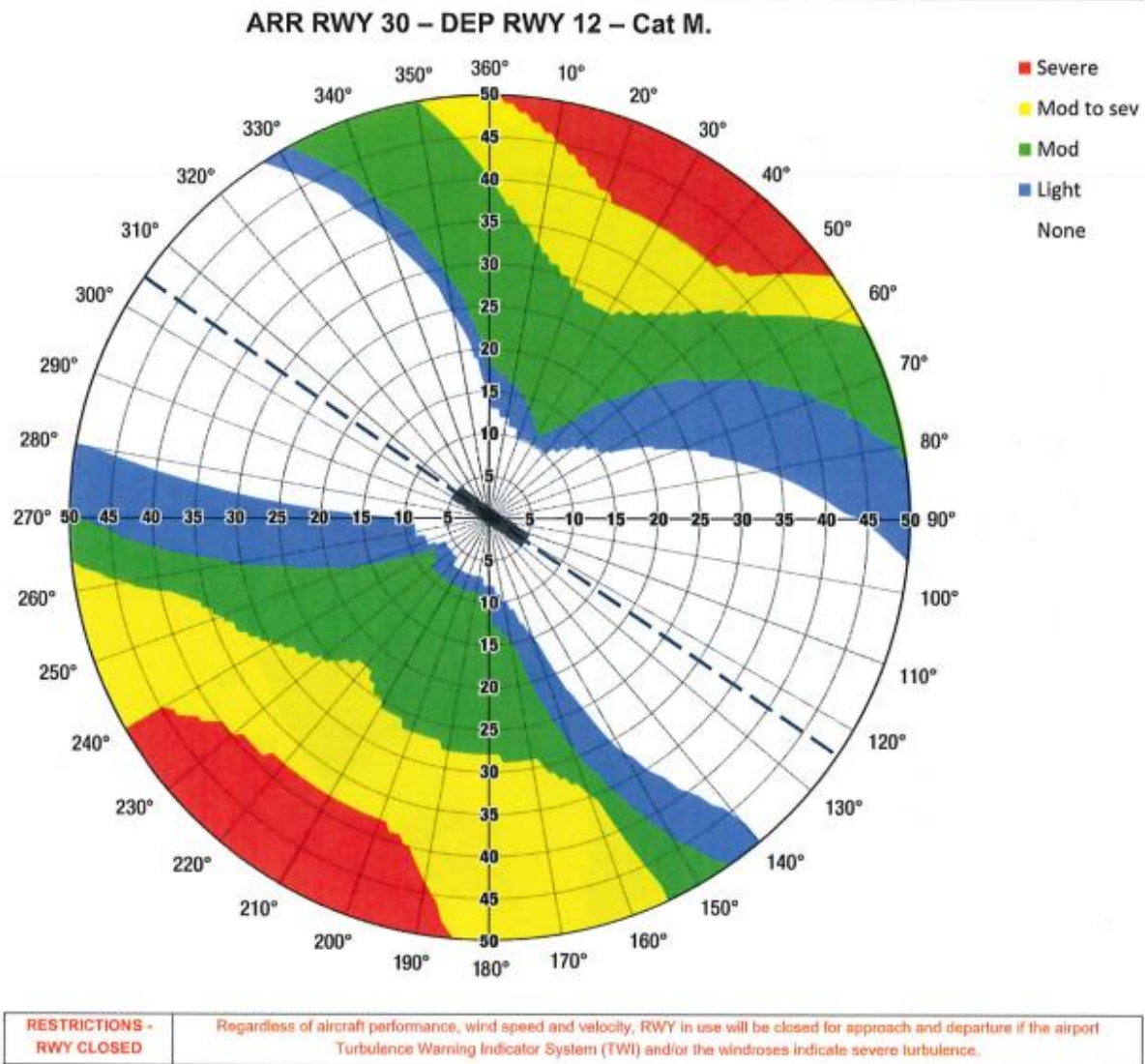
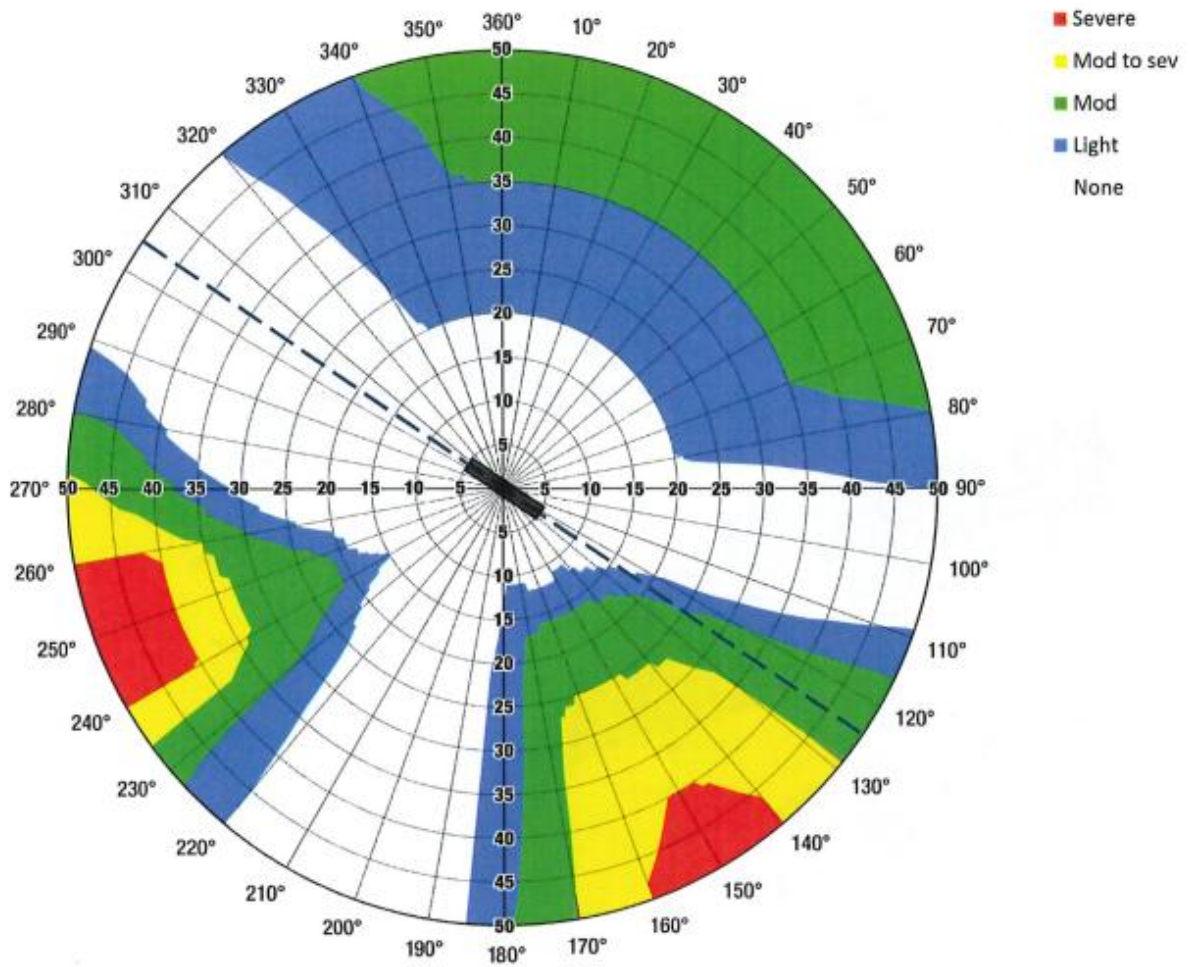

Figure 6: Turbulensur, tá ið flogið verður yvir vatnið í samband við landing (í 300°), og tá ið farið verður á flog út yvir Sørvágsfjørð (eisini í 300°). Vindurin er í knútum (fjórðingar um tíman). Mesti turbulensur er á 210° (lágum útsynningi), tá ið vindferðin er 20 m/s ella meira og á 30° (høgum landnyrðingi), tá ið vindferðin er 21 m/s ella meira. Eingin turbulensur er, tá ið ættin er eftir vøllinum.

WATERFALL ARR RWY 30 – DEP RWY 12 – Cat M.

RESTRICTIONS - RWY CLOSED	Regardless of aircraft performance, wind speed and velocity, RWY in use will be closed for approach and departure if the airport Turbulence Warning Indicator System (TWI) and/or the windroses indicate severe turbulence.
RESTRICTIONS	Waterfall ARR RWY 30 and WATERFALL DEP RWY 12 is only permitted for VFR flights and approved RNP AR procedures (approved by Danish CAA and Vagar Airport).

Figure 7: Turbulensur, tá ið lent verður umvegis Bøssdalafoos og farið verður avstað út eftir Sørvágsfirði. Vindurin er í knútum (fjórðingar um tíman). Mesti turbulensur er á 150° (lágum landsynningi), tá ið vindferðin er 21 m/s ella meira (40 knútar), og á 250° (útsynningi vestri), tá ið vindferðin er 21 m/s ella meira.

Mjørki og tubulensur – roknað upp ætt fyrir ætt

Yvirskipað kann sigast, at stórir munur kann vera á ættini við sjálvan flogvøllin og ættina á fría vindinum oman fyri oyggjarnar. Hetta tí, at firðir og sund í høvuðsheitum liggja í landsynning-útnyrðing, og ættin á fría vindinum tí kann bendast ella trýstast at fylgja landslagnum.

Norðan:

Norðan er ikki mjørkaætt.

Yvirhøvdur er norðurættin góð – t.e. at vindurin er ikki meiri, enn miðalvindurin er fyri landið. Fjøllini líva væl.

Norðan kann tó vera turbulentur – tað velst um vindferðina. Kemur oman ígjøgnum Klovan og fer út eftir vatninum. Markið liggur um strúk í vindi. Verri á eystara enda á flogbreytini enn á vestara enda.

Norðan er ikki roknað sum ein vát ætt á flogvøllinum, hóast tey siga, at norðan grætur í Sørvági - ½ km longri vestri. Í frískum norðanvindi kann koma fyri, at rættiliga long æl (*viðhvørt í fleiri tímar*) standa á Sørvági, skaddudriv kallað (*sprotin: skaddufroysa*). Tá er dropastøddin vanlig minni enn í vanligum æli.

Landnyrðingur:

Landnyrðingur er ikki mjørkaætt, tó at tað kann koma fyri.

Landnyrðingur er vanlig mettt sum ein góð ætt. Vindurin er sum miðalvindur fyri landið, og ættin er turrari enn miðal fyri alt landið.

Í landnyrðingi hava flogfør síðuvind, og alt eftir vindferðini kann tubulensur vera. Tá ið vindferðin fer upp um 8 m/s (*15 knots*), er moderatur tubulensur. Fer vindferðin upp um 18 m/s (*36 knútar*), kann roknast við nógvum tubulensi (*severe turbulence*), og tá er markið nátt, hvat vanlig rutuflogfør klára av síðuvindi.

Landnyrðingurin sæst, tá ið skaddan kemur oman í dalarnar á norðara armi á Sørvágsfirði, Bíggjarlandinum.

Eystan:

Beinur eystan er ikki serliga vanlig ætt á flogvøllinum ella í Sørvági. Eystan er ikki mjørkaætt. Fyrr var alt ímillum landnyrðing og landsynning roknað sum góðar ættir, tá ið hugsað var um mjørka, men tey seinnu árinu eru broytingar at síggja. Tað kemur fyri, at mjørki er á hesum ættum, tað var tað ikki fyrr.

Tá ið hann liggur av eystri, er javnur vindur, lítil ella eingin tubolensur. Tá ið tað er nógvur vindur, kann alt vera.

Eystan er vanlig mettt sum ein góð og turr ætt. Vindurin er sum miðalvindur fyri landið, ella eitt sindur minni, og vætan er dottin niður aðrasteðs, áðrenn luftin er komin til flogvøllin.

Landsynningur:

Landsynningur er ekki mjørkaætt á flogvøllinum.

Landsynningur er roknaður sum ein góð ætt á flogvøllinum. Lotið fer eftir vøllinum.

Vindurin er javnur á landsynningi, tað er opið fyri honum, og vindferðin er sum miðal fyri landið.

Landsynningur er, líkasum eystaættin, turr ætt. Hann hevur gjørt av sær aðrasteðs.

Sunnan:

Sunnan er mjørkaætt, tó ikki líka ring sum útsynningur.

Yvirhøvur kann suðurættin vera keðlig til flúgving, eisini tá ið talan er um turbulens. Vanliga rokna tey allar ættir úr 160° til 220° eru keðligar til flúgving, tá ið nakað av vindi er.

Mjørkaættir, avlýsingar, velst um, hvussu nógvur vindur er, og um veðrið í landinum er tengt at lágtrýsti ella hátrýsti.

Vindurin á suðurætt er javnur, og vindferðin er tann sama sum fyri landið.

Tað regnar á suðurætt eitt sindur meir enn aðeastaðni – ættin er vát.

Yvirhøvur er suðurættin ikki roknað sum ,ein ring ætt, men kann vera hálvkeðilig. Sørvágur er bert fáar 100 metrar frá flogvøllinum, og har er sunnan besta ættin. Gamalt var, at bresti tú ein sváulpinn á suðuri í gomlu bygdini í Sørvági, og hann slóknar, so er ikki farandi um fjørðin (*Mykinesfjørð*).

Útsynningur:

Útsynningur er ringasta mjørkaætt við flogvøllin. Tað er ofta lágt skýggjað og vátt.

Vindurin er ikki ójavnur á útsynningi á sjálvum flogvøllinum, og heldur ikki er meir vindur enn spátt.

Yvirhøvur er útsynningur ein vát og keðilig ætt.

Gomul kona í Miðvági skal hava sagt, at útsynning fólir tú tvær ferðir í Miðvági.

Vestan:

Vestan er vanliga ikki roknað sum mjørkaætt, tó tað kann koma fyri. Sum í øðrum førum velst um yvirskipaða veðrið – hátrýst ella lágtrýst, og hvussu hesi ferðast.

Kann vera skaðætt í nógvum vindi – tá ið ættin støkkur úr útsynningi upp í vestan.

Vesturættin hevur javnan vind við sær, tá ið vindurin ikki er nógvur. Vesturættin er trá – t.e. meiri vindur er í henni, enn í miðal fyri landið.

Vesturættin er eitt sindur vát – tað regnar eitt sindur meiri á flogvøllinum á vesturætt – og tað er í ælaveðri.

Yvirhøvur er vesturættin rímiliga góð flúgvætt – fáa avlýsingar og ikki nógvur turbulensur.

Útnyrðingur:

Útnyrðingur er góð flúgvætt – gott til vind og sýni, generelt. Eru umstøðurnar til staðar til pollamjørka, kann Sørvágsfjørður fyllast á útnyrðingi, onkuntíð so mikið, at tað eisini ávirkar flogvøllin. Er nakrar ferðir komið fyrri, at vestari partur av flogbreytini er undir í mjørka, meðan eystari partur er hevur ligið púra klárur, entá í sólskini. Er landið heitari enn sjógvurin, upploysist mjørkin eystan fyrri Sørvág.

Vindurin á útnyrðingi er javnur, og tað er ikki nógvur turbulensur. Tað kann vera eitt sindur meir vindur á útnyrðingi enn tað er í miðal fyrri landið orsakað av trakteffekt – t.e. at fjørðurin (Sørvágsfjørður) smalkar.

Útnyrðingur er góð ætt.

Útnyrðingur er ikki ein vát ætt.